

ESTET

**EMBEDDING SUSTAINABILITY SKILLS IN TOURISM
EDUCATION AND TRAINING**

Project No. : 2020-1-PL01-KA202-081845

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ:

ΙΟ1: ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

ΙΟ1 Α2: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΡΓΟΥ

Έργο:

ESTET: Ενσωμάτωση δεξιοτήτων αειφόρου ανάπτυξης στην εκπαίδευση και κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού

Όνομα έργου:

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ακρωνύμιο:

ESTET

Έργο Νο.:

2020-1-PL01-KA202-081845

Συντονιστής έργου:

SPOŁECZNA AKADEMIA NAUK / SAN - POLAND

Αυτό το έργο χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτή η ανακοίνωση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	4
I. Ορισμοί Αειφόρου Τουρισμού και Βιωσιμότητας	5
ΠΙΝΑΚΑΣ 1 - Ορισμοί του βιώσιμου τουρισμού και της αειφορίας	5
II. Πράσινες Ικανότητες που ορίζονται στην Αειφόρο Τουριστική Βιβλιογραφία	6
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1 ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	6
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	8
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3 ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	9
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4 ΆΛΛΕΣ ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	10
III. Πράσινες δεξιότητες σε υπάρχοντα προγράμματα σπουδών	10
ΠΙΝΑΚΑΣ 3 ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	10
IV. Ομάδες εστίασης με ιδρύματα της ΕΕΚ	13
ΠΙΝΑΚΑΣ 4 ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΜΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΕΚ	13
V. Ομάδες εστίασης με επιχειρήσεις	19
ΠΙΝΑΚΑΣ 5 ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	19
VI. Δεξιότητες και επίπεδα γνώσης	24
ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΑ ΓΝΩΣΗΣ	24
VII. Τελικές παρατηρήσεις	27
VIII. Ανοικτή άδεια	27
IX. Βιβλιογραφία	28

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αυτό το εννοιολογικό πλαίσιο προσδιορίζει την αιφόρο ανάπτυξη και τις πράσινες δεξιότητες που μπορούν να ενσωματωθούν σε ιδρύματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Με αυτόν τον τρόπο, συμβάλλει στον εφοδιασμό των μαθητών και των μελλοντικών υπαλλήλων με τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται για την αντιμετώπιση μιας από τις πιο πιεστικές σύγχρονες παγκόσμιες προκλήσεις και διασφαλίζει επίσης ότι οι εργοδότες μπορούν να αντιμετωπίσουν ικανοποιητικά αυτήν την πρόκληση. Παρουσιάζει επίσης μερικές από τις προκλήσεις και τις βέλτιστες πρακτικές που αντιμετωπίζουν τόσο τα τουριστικά εκπαιδευτικά ιδρύματα όσο και οι τουριστικές επιχειρήσεις όσον αφορά την περιβαλλοντική, κοινωνικο-πολιτισμική και οικονομική βιωσιμότητα.

Το Πλαίσιο βασίζεται σε βιβλιογραφική έρευνα και συλλογή ποιοτικών δεδομένων. Η βιβλιογραφική έρευνα συνίστατο στην ανασκόπηση 30 προγραμμάτων σπουδών τουρισμού σε επίπεδα ΕΠΑΛ, ΙΕΚ, Πτυχίου Πανεπιστημίου (BA) και Μεταπτυχιακού (MA), καθώς και στην ανασκόπηση 44 άρθρων ακαδημαϊκών περιοδικών, εκθέσεων πολιτικής, ευρωπαϊκών τουριστικών έργων, μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και ιστότοπων που σχετίζονται με τον αιφόρο τουρισμό εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η ποιοτική έρευνα περιελάμβανε 12 ομάδες εστίασης στις έξι χώρες της κοινοπραξίας έργου ESTET, συμπεριλαμβανομένων της Βουλγαρίας, της Γαλλίας, της Ελλάδας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας και της Πολωνίας. Δύο ομάδες εστίασης πραγματοποιήθηκαν σε κάθε χώρα, μία με επαγγελματίες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και μια δεύτερη με επαγγελματίες και εμπειρογνώμονες σε επιχειρήσεις. Το υλικό που θα παραχθεί από αυτήν την έρευνα θα χρησιμοποιηθεί από το έργο ESTET για την παραγωγή βίντεο μικρο-μάθησης, WebQuests και ως ιδέες για προγράμματα μάθησης υπηρεσιών για εκπαιδευτικά ιδρύματα τουρισμού.

Το εννοιολογικό πλαίσιο είναι το αποτέλεσμα των συνεισφορών των μελών της κοινοπραξίας ESTET, συμπεριλαμβανομένων, με αλφαβητική σειρά, ALBEA Etudes Et Conseils (Γαλλία), Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης (Ελλάδα), Ευρωπαϊκό Κέντρο Ποιότητας (Βουλγαρία), Future in Perspective Limited (Ιρλανδία), Περιφερειακός Οργανισμός Τουρισμού Mazonian (Πολωνία), Promimpresa SRL (Ιταλία), Πανεπιστήμιο Κοινωνικών Επιστημών (Πολωνία).

I. ΟΡΙΣΜΟΙ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 - Ορισμοί του βιώσιμου τουρισμού και της αειφορίας

Definitions of Sustainable Tourism and Sustainability	
<p>Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNWTO).</p> <p>Αειφόρος τουρισμός</p>	<p>Τουρισμός που λαμβάνει πλήρως υπόψη τις τρέχουσες και μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καλύπτοντας τις ανάγκες των επισκεπτών, της βιομηχανίας, του περιβάλλοντος και των κοινοτήτων υποδοχής.</p>
<p>Bramwell and Lane (1993).</p> <p>Αειφόρος τουρισμός</p>	<p>Μια θετική προσέγγιση που αποσκοπεί στη μείωση των εντάσεων και των τριβών που δημιουργούνται από τις πολύπλοκες αλληλεπιδράσεις μεταξύ της τουριστικής βιομηχανίας, των επισκεπτών, του περιβάλλοντος και των κοινοτήτων που φιλοξενούν παραθεριστές. Πρόκειται για μια προσέγγιση που περιλαμβάνει την μελέτη για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ποιότητα τόσο των φυσικών όσο και των ανθρώπινων πόρων. Δεν είναι αντι-ανάπτυξη, αλλά αναγνωρίζει ότι υπάρχουν όρια στην ανάπτυξη.</p>
<p>Briassoulis (2002).</p> <p>Αειφόρος τουρισμός</p>	<p>Διαχείριση των φυσικών, κατασκευασμένων και κοινωνικοπολιτισμικών πόρων σε περιοχές προορισμού των κοινοτήτων υποδοχής, προκειμένου να ικανοποιηθούν τα θεμελιώδη κριτήρια για την προώθηση της οικονομικής τους ευημερίας, τη διατήρηση του φυσικού και κοινωνικοπολιτισμικού τους κεφαλαίου, την επίτευξη της ενδο- και διαγενεακής ισότητας στη διανομή κόστους και οφέλους, στην εξασφάλιση της αυτάρκειας και την ικανοποίηση των αναγκών των τουριστών.</p>
<p>Brundtland</p> <p>Βιωσιμότητα - καθορισμένη</p> <p>Έκθεση. ευρέως</p>	<p>Ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιούν τις δικές τους ανάγκες.</p>

* Οι ορισμοί περιλαμβάνουν τόσο τους θεσμικούς ορισμούς όπως από τον UNWTO, όσο και τους κύριους ακαδημαϊκούς ορισμούς.

II. ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1 ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Αυτές οι έννοιες και δεξιότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε βίντεο μικρο-εκμάθησης, σε WebQuests και ως ιδέες για εργαστηριακά μαθήματα.

Πράσινες δεξιότητες για την προστασία του περιβάλλοντος	
Φιλικές προς το περιβάλλον μεταφορές	
Ηλεκτρικά οχήματα	Για τη μεταφορά τουριστών
Ποδήλατα	Παρέχονται σε ξενοδοχεία και θέρετρα
Μέσα μαζικής μεταφοράς	Διαθέσιμες πληροφορίες για τουρίστες
Διαχείριση υδάτινων πόρων	
Διαρροές	Διαχείριση διαρροών σε ξενοδοχεία, εστιατόρια κ.λπ.
Ροή νερού	Σε πλυντήρια πιάτων, πλυντήρια ρούχων, ποτιστικά κήπου
Επαναχρησιμοποίηση νερού	Το γκριζο νερό από πλυντήρια, νεροχύτες ή ντους μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί σε κήπους ή σε καθαρισμό εξωτερικού χώρου
Ανακύκλωση νερού	Μετατροπή βρώμικου και μολυσμένου νερού σε πόσιμο νερό. Κυρίως μεγάλα ξενοδοχεία λόγω ακριβών τεχνολογιών που απαιτούνται
Διαχείριση ενέργειας	
Ηλιακοί συλλέκτες	Για φωτισμό, θέρμανση κλπ ...
Οικολογική απόδοση	Απενεργοποίηση των φώτων ή ρύθμιση της θέρμανσης σε αχρησιμοποίητους χώρους με εγκατάσταση αισθητήρων ή χειροκίνητα
Ενεργειακός έλεγχος	Για τον προσδιορισμό των κύριων ορίων κατανάλωσης και τη μείωση της κατανάλωσης
Πληροφορίες και καθοδήγηση	Για τουρίστες και το προσωπικό σχετικά με τον τρόπο αποτελεσματικής χρήσης ενέργειας
Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Ως εναλλακτική πηγή ενέργειας
Μόνωση	Σε χώρους για την μείωση των επιπτώσεων από την υπερθέρμανση
Χρήση φυσικού φωτισμού	Αντί των ηλεκτρικών φώτων όταν είναι δυνατόν
Διαχείριση των αποβλήτων	
Διαχωρισμός αποβλήτων	Διαχωρισμός των διαφόρων τύπων αποβλήτων για κατάλληλη επεξεργασία και ανακύκλωση

Ελαχιστοποίηση αποβλήτων	Εξαγωγή των μέγιστων πλεονεκτημάτων από το προϊόν και δημιουργία ελάχιστων αποβλήτων
Απόρριψη αποβλήτων	Η χρήση ανακυκλώσιμων ή αποσυντιθέμενων σάκων για απόρριψη
Κομποστοποίηση	Τροφίμων για χρήση σε κήπους ως λίπασμα
3Rs: Μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση	
Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (GHG) Carbon Footprint Υπολογίστε το αποτύπωμα άνθρακα της επιχείρησής σας και σκεφτείτε τρόπους μείωσής του. Για παράδειγμα, σερβίρετε νερό σε επαναχρησιμοποιήσιμες γυάλινες κανάτες αντί για φιάλες νερού.	
Μείωση	Το νερό, την ενέργεια, το πλαστικό, το χαρτί, τα μέταλλα, τα απόβλητα κ.λπ ..
Επαναχρησιμοποίηση	Πλαστικών, γυαλιού, μετάλλων, υφασμάτων κ.λπ.
Ανακύκλωση	Πλαστικό, χαρτί, γυαλί, μέταλλα κ.λπ.
Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (GHG)	
Αποτύπωμα άνθρακα	Υπολογίστε το αποτύπωμα άνθρακα της επιχείρησής σας και σκεφτείτε τρόπους μείωσής του. Για παράδειγμα, σερβίρετε νερό σε επαναχρησιμοποιήσιμες γυάλινες κανάτες αντί για φιάλες νερού.
Εναλλακτική ενέργεια	Χρήση ηλιακών συλλεκτών, ανεμογεννητριών, φωτοβολταϊκών, βιοκαυσίμων κ.λπ.
Απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα	Με την ανάπτυξη περισσότερων φυτών και δέντρων σε ξενοδοχεία, θέρετρα κ.λπ.
Ενεργειακή απόδοση	Απενεργοποίηση των φώτων ή ρύθμιση της καρδιάς σε αχρησιμοποίητους χώρους με την εγκατάσταση αισθητήρων ή χειροκίνητα
Βιοποικιλότητα	
Προστασία	των δασών, των ωκεανών, των λιμνών, των ποταμών κ.λπ. μέσω της προώθησης και της εκπαίδευσης για βιώσιμες πρακτικές
Βελτιωμένες εκστρατείες	αναδάσωσης με τουρίστες, με σεβασμό στις αλιευτικές ποσοστώσεις κ.λπ.
Άγρια φύση	Βελτίωση της άγριας ζωής με σεβασμό των προστατευόμενων περιοχών και φυσικών αποθεμάτων, διάσωση άγριων ζώων και αντίδραση σε απειλές όταν είναι απαραίτητο

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Αυτές οι έννοιες και δεξιότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε βίντεο μικρο-εκμάθησης, WebQuests και ως ιδέες για εργαστήρια.

Κοινωνικές-πολιτιστικές ικανότητες	
Προστασία του τοπικού πολιτισμού και κληρονομιάς	
Παγκόσμια Κληρονομιά (UNESCO, 1972)	Η άυλη κληρονομιά περιγράφεται ως: «οι πρακτικές, οι παραστάσεις, οι εκφράσεις, καθώς και οι γνώσεις και δεξιότητες, τις οποίες οι κοινότητες, οι ομάδες και τα άτομα αναγνωρίζουν ως μέρος της πολιτιστικής τους κληρονομιάς»
Αύξηση ευαισθητοποίησης της	Των τουριστών και του τουριστικού προσωπικού σχετικά με τη σημασία του τοπικού πολιτισμού και παραδόσεων για την προώθηση του σεβασμού, της διατήρησης και της φροντίδας
Προώθηση τοπικών προϊόντων	Οι παραδοσιακές τεχνικές πέρασαν από γενιά σε γενιά, χειροποίητα προϊόντα από τοπικά υλικά και ούτω καθεξής.
Βιώσιμες εκδρομές	Είναι διακριτικές για τον τοπικό πολιτισμό, την τοπική κοινότητα και το τοπικό περιβάλλον
Συμμετοχή και προστασία των τοπικών κοινοτήτων	
Λήψη αποφάσεων	Η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων στη λήψη αποφάσεων μειώνει τις προστριβές και ενισχύει την αρμονία μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων, των επιχειρήσεων και των τουριστών, στους τουριστικούς προορισμούς
Διαχείριση προορισμού	Δημιουργήστε μια καλή ποιότητα ζωής για τους κατοίκους, διατηρώντας παράλληλα μια ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των επισκεπτών, της βιομηχανίας, των τοπικών κοινοτήτων και του περιβάλλοντος και αποφεύγοντας τις συγκρούσεις μεταξύ αυτών των μερών.
Υπερτουρισμός:	Εξηγήστε τις επιπτώσεις του υπερτουρισμού στην κοινότητα υποδοχής στις τουριστικές καμπάνιες και στο τουριστικό προσωπικό και αιτιολογήστε τις στρατηγικές διαχείρισης που χρησιμοποιούνται για τη μείωση των επιπτώσεων του υπερτουρισμού.
Ενδυνάμωση	Ενισχύστε τις τοπικές κοινότητες υποστηρίζοντας τα κοινωνικά και πολιτιστικά τους έργα όταν είναι δυνατόν.
Κοινοτικά εργαστήρια (τοπικοί συνεταιρισμοί)	Για να διασφαλιστεί η πλήρης συμμετοχή των ενδιαφερομένων και να κατανοήσουν τις ανάγκες και τις ανησυχίες της τοπικής κοινότητας.
Πολιτικές Τουρισμού	Εξηγούνται στο τουριστικό προσωπικό και τους

	εργαζόμενους για τη σχέση με την κοινωνική ευθύνη
Μνημεία κληρονομιάς	
Κοινωνική αξία	Ως συνολική προσάρτηση σε ένα μέρος που περιλαμβάνει σημασίες και αξίες που είναι σημαντικές για μια κοινότητα (Jones 2017).
Περιορισμένη πρόσβαση	Περιορισμός του αριθμού των επισκεπτών με βάση την ημερήσια ποσόστωση ως μέσο προστασίας της κληρονομιάς από την υποβάθμιση

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3 ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Αυτές οι έννοιες και δεξιότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν βίντεο μικρο-εκμάθησης, WebQuests και ως ιδέες για εργαστήρια

Πράσινες δεξιότητες για την οικονομία	
Κυκλική Οικονομία	
Μπορεί να οριστεί ως	η κυκλική οικονομία βασίζεται στη δημιουργία αξίας μέσω της μείωσης, της επαναχρησιμοποίησης, της ανακύκλωσης και της ανάκτησης πόρων
Στάδιο Σχεδιασμού	Σχεδιασμός ή απόκτηση βιώσιμων τουριστικών προϊόντων από την αρχή, επιτρέποντας στον κύκλο ζωής την επαναχρησιμοποίηση αντί για την κατάργηση.
Επαναχρησιμοποίηση	Για παράδειγμα, χρήση γκριζου νερού για κήπους ξενοδοχείων ή εστιατορίων. Ή χρησιμοποιώντας παλιά τραπεζομάντιλα για τον καθαρισμό των παραθύρων.
Τοπικοποίηση (αποκέντρωση)	
Τοπικές αγορές	Από τοπικές αγορές όταν είναι δυνατόν. Για παράδειγμα, τρόφιμα και ποτά, έπιπλα κ.λπ.
Τοπικά προϊόντα	Από τοπικές πρώτες ύλες ή συστατικά που θα προωθηθούν
Τοπική προσλήψεις	Προσωπικού, τεχνικών όταν είναι δυνατόν
Ανακύκλωση επί τόπου	
Νερό	Πιθανό για μεγάλα ξενοδοχεία ή θέρετρα λόγω υψηλού κόστους
Κομποστοποίηση	Να χρησιμοποιείται σε κηπουρική ή ως ζωοτροφή

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4 Άλλες Πράσινες Δεξιότητες

Αυτές οι έννοιες και οι δεξιότητες είναι πέρα από το περιβάλλον, τον πολιτισμό-την κοινωνία και το οικονομικό πρότυπο και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε βίντεο μικρο-μάθησης, WebQuests και ως ιδέες για εργαστήρια.

Άλλες πράσινες δεξιότητες	
Κριτική σκέψη και συστημική σκέψη	Κριτική και συστημική σκέψη ως μέσο για τη σύνδεση μεταξύ του περιβάλλοντος, της κοινωνίας και του πολιτισμού και της οικονομίας.
Αντανακλαστική σκέψη	Η κριτική σκέψη για τον εαυτό μας και το περιβάλλον βρίσκεται στο επίκεντρο της αντανακλαστικής σκέψης και δράσης για τη βιωσιμότητα
Δεξιότητες επικοινωνίας	Πολιτιστική ευαισθητοποίηση και διαπολιτισμική επικοινωνία
Συνεργασία και Δεξιότητες Συνεργασίας	Για συντονισμό και συνεργασία με πολλούς ενδιαφερόμενους

III. ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ**ΠΙΝΑΚΑΣ 3 ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Οι έννοιες και οι δεξιότητες που προσδιορίζονται στα προγράμματα σπουδών των έξι χωρών της κοινοπραξίας επιτρέπουν τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των δεξιοτήτων που προσδιορίζονται στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και των δεξιοτήτων που διδάσκονται επί του παρόντος. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει πρόγραμμα σπουδών αφιερωμένο αποκλειστικά στον αιφόρο τουρισμό. Επιπλέον, αυτές οι δεξιότητες περιορίζονται κυρίως σε ορισμένα ιδρύματα και σε ορισμένες ενότητες σε κάθε ίδρυμα. Αυτό συμβαδίζει με την προκαταρκτική έρευνα της ESTET ότι τα τουριστικά προγράμματα σπουδών γενικά υστερούν σε σχέση με μια ολοκληρωμένη αιφόρο τουριστική συνιστώσα. Επιπλέον, οι δεξιότητες σε αυτόν τον πίνακα είναι χρήσιμες, καθώς ορισμένες από αυτές είναι πιο συγκεκριμένες και ειδικές από αυτές που προσδιορίστηκαν στη γενική βιβλιογραφική ανασκόπηση στον Πίνακα 2.

Πράσινες δεξιότητες σε υπάρχοντα προγράμματα σπουδών	
Προστασία περιβάλλοντος	του
	<ul style="list-style-type: none"> - Διαχείριση νερού, ενέργειας και αποβλήτων - Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τουριστικό τομέα. - Προστασία της βιοποικιλότητας - Ανάλυση των λόγων για την οικολογική ρύπανση και περίπλοκοι κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος - Οικολογική ευαισθητοποίηση σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος - Εκμάθηση περιβαλλοντικής ορολογίας στην

	<p>αλληλεπίδραση του τουρισμού με το περιβάλλον, περιβαλλοντική πολιτική, περιβαλλοντική νομοθεσία, περιβαλλοντική ασφάλεια κ.λπ. (επίπεδο πτυχίου)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διαχείριση της αιφόρου τουριστικής ανάπτυξης · κύριες κατευθύνσεις της διαχείρισης της αιφόρου ανάπτυξης του τουρισμού · στρατηγικές για αιφόρο τουριστική ανάπτυξη (επίπεδο πτυχίου). - Φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, προστατευόμενες περιοχές - Θετικές και αρνητικές επιπτώσεις του τουρισμού στο δασικό περιβάλλον · Μέθοδοι τουριστικής αξιοποίησης των δασών · Η σημασία των δασικών περιοχών για αναψυχή · Νομικοί κανονισμοί για την παροχή δασικών περιοχών για αναψυχή και τουρισμό
<p>Υγεία, ασφάλεια και προστασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Οργάνωση τουριστικών υπηρεσιών από ταξιδιωτικό γραφείο και πάροχους υπηρεσιών σύμφωνα με τις αρχές της υγείας και της ασφάλειας και της προστασίας του περιβάλλοντος - Κανονισμοί υγείας και ασφάλειας και τεχνικές διαπραγματεύσεων κατά την κράτηση τουριστικών εκδηλώσεων και υπηρεσιών - Γνώση, ένδειξη, περιγραφή και ανάλυση των κινδύνων από τη ρύπανση του περιβάλλοντος - Έλεγχος, εφαρμογή, χρήση, οργάνωση και έλεγχος επιβλαβών ουσιών και ρύπων και οργάνωση και διαλογή επικίνδυνων προϊόντων και χρησιμοποιημένων υλικών, αναλώσιμων κ.λπ. σύμφωνα με την τεχνολογία συλλογής και ανακύκλωσης - Σεβασμός των απαιτήσεων και των κανόνων για την προστασία του περιβάλλοντος - Διάκριση μεθόδων διατήρησης και αποθήκευσης τροφίμων, διάκριση συστημάτων διαχείρισης ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων, διάκριση και εφαρμογή υπολογιστικών προγραμμάτων και συμμόρφωση με τις αρχές της αιφόρου ανάπτυξης στη ξενοδοχειακή γαστρονομία
<p>Κοινωνικο-πολιτισμική</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Προσβασιμότητα στον τουρισμό · προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς · προστασία των πολιτιστικών και περιβαλλοντικών περιουσιακών στοιχείων, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις που έχουν στην τοπική κοινότητα

Οικονομικός	<ul style="list-style-type: none"> - Αλυσίδα τουριστικής αξίας και κυκλική οικονομία. Για παράδειγμα, σχεδιασμός και παράδοση βιώσιμων και προσβάσιμων τουριστικών προϊόντων - Παρακολούθηση και συντονισμός σπάνιων και περιορισμένων πόρων και τρόπος προστασίας ορισμένων περιουσιακών στοιχείων.
Επίγνωση	<ul style="list-style-type: none"> - Κοινωνική αντιληπτότητα: η επίγνωση των επιπτώσεων που μπορούν να έχουν οι δράσεις σε άτομα, κοινότητες ή / και στο περιβάλλον - Απόκτηση γνώσεων σχετικά με διαφορετικά φιλοσοφικά συστήματα, ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν, να σέβονται και να προστατεύουν τους πολιτισμούς και τις κληρονομίες - Από το τοπικό οικοσύστημα (διοίκηση, ενδιαφερόμενα μέρη του τουρισμού κ.λπ. ...
Τύποι τουρισμού	<ul style="list-style-type: none"> - Οι διαφορετικές αρχές και τα είδη του υπεύθυνου τουρισμού - Οικολογικά βιώσιμος τουρισμός - Οικονομικός τουρισμός - Κοινωνικά υπεύθυνος τουρισμός - Τουρισμός με βάση την κοινότητα και υπέρ των φτωχών - Τουρισμός αλληλεγγύης
Διαχείριση, έλεγχος και αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> - Περιβαλλοντική διαχείριση - Ανακοίνωση της πολιτικής περιβαλλοντικής διαχείρισης σε πελάτες και προσωπικό της επιχείρησης - Παρακολούθηση και μέτρηση. - Αξιολόγηση της νομικής συμμόρφωσης. - Έλεγχος περιβαλλοντικών αρχείων. - Συστήματα ελέγχου: εσωτερικά και εξωτερικά - Πράσινη ανάπτυξη και διαχείριση επιχειρήσεων, βιώσιμη επιχειρηματικότητα
Τρόπος ζωής	<ul style="list-style-type: none"> - Αργός τουρισμός - Χαρακτηρισμός της θετικής επίδρασης του δασικού περιβάλλοντος στο ανθρώπινο σώμα - Παρουσιάζοντας τα οφέλη της ξεκούρασης σε δασικές περιοχές - Τουρισμός ποδηλασίας - Οικολογικά εστιατόρια

Καλή μεταχείριση των ζώων	<ul style="list-style-type: none"> - Επιλογή αλόγων για αναψυχή και ιππικό τουρισμό - Κανόνες ασφαλείας για εργασία με άλογα στην αναψυχή και τον τουρισμό αλόγων - Οργάνωση προγραμμάτων αναψυχής και τουρισμού με άλογα
----------------------------------	--

IV. ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΜΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΕΚ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΜΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΕΚ

Οι ομάδες εστίασης με τους παρόχους ΕΕΚ επιτρέπουν τον προσδιορισμό της κατεύθυνσης των ιδρυμάτων ΕΕΚ σε σχέση με τον αειφόρο τουρισμό, καθώς και το που θα ήθελαν να είναι, καθώς και τα μέσα για την επίτευξη αυτού του στόχου. Αυτό το υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε βίντεο μικρο-μάθησης, webquests και ως ιδέες για εργαστήρια.

Ενώ υπάρχει μια εις βάθος αλληλοκατανόηση μεταξύ των εκπαιδευτικών ΕΕΚ και εμπειρογνομόνων από διάφορους φορείς του αειφόρου τουρισμού, υφίσταται ένα κενό στην εκπαίδευση στον και στην επίτευξη της τριπλής γραμμής λόγω πολιτικών, οικονομικών παραγόντων και παραγόντων συμπεριφοράς, μεταξύ άλλων. Οι ομάδες εστίασης αποκαλύπτουν ποιες εκπαιδευτικές δεξιότητες πιστεύουν ότι πρέπει να συμπεριληφθούν, καθώς και μεθόδους ενσωμάτωσής τους. Παρέχουν επίσης αρκετές βέλτιστες πρακτικές.

Ομάδες εστίασης - ΕΕΚ	
Παράγοντες αειφόρου τουρισμού	
Περιβαλλοντικοί και φυσικοί πόροι	<ul style="list-style-type: none"> - Αξιολόγηση του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου με σκοπό την κατανόηση της υπάρχουσας κατάστασης και των δυνατοτήτων χρήσης τους. Για παράδειγμα, εάν μια παραλία χρησιμοποιείται υπό παραχώρηση για ένα καλοκαίρι και δεν καθαριστεί, δεν θα είναι δυνατή η χρήση της ως παραλία το επόμενο καλοκαίρι. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι τουριστικοί πόροι πρέπει να διαχειρίζονται με έξυπνο τρόπο: όχι μόνο να χρησιμοποιούνται, αλλά να διατηρούνται
Πολιτιστικές και κοινωνικές	<ul style="list-style-type: none"> - Επιπτώσεις στον προορισμό και τον τοπικό πληθυσμό. - Προστασία του τοπικού πολιτισμού - Οφέλη για τις τοπικές κοινότητες - Ο τρόπος που αλληλεπιδρά ο τουρίστας με την τοπική κοινότητα και την τοπική πολιτιστική κληρονομιά. - Ιστορικά κτίρια, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους - Πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως θρησκευτικά πανηγύρια, λαογραφία, παράδοση, έθιμα και παραδοσιακούς χορούς και μουσική - Κοινωνικές εκδηλώσεις, όπως ο τρόπος ζωής, η γλώσσα

	<p>και οι συνήθειες των κατοίκων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ο υπεύθυνος τουρισμός προσπαθεί να ελαχιστοποιήσει και να αντιστρέψει τις αρνητικές επιπτώσεις του ταξιδιού. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον υπερπληθυσμό, την καταστροφή της κληρονομιάς και του περιβάλλοντος, επιζήμιες κοινωνικές αλλαγές.
Οικονομικός	<ul style="list-style-type: none"> - Τουρισμός που προσφέρει κερδοφορία και οικονομική βιωσιμότητα για τους φορείς εκμετάλλευσης, αλλά συμβάλλει επίσης στην τοπική οικονομία όσον αφορά τη χρήση τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών, και ούτω καθεξής.
Triple-bottom-line, (τριπλή γραμμή)	<ul style="list-style-type: none"> - Ισορροπία μεταξύ περιβάλλοντος, τοπικών κοινοτήτων, επιχειρήσεων και τουριστικών αναγκών. - Οικονομικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο, πολιτισμικός και περιβαλλοντικός σεβασμός.
Συμπεριφορές και στάσεις	<ul style="list-style-type: none"> - Νοοτροπία διευθυντών και υπαλλήλων στον τουρισμό - Επιρροή στην συμπεριφοράς των τουριστών
Πράσινες δεξιότητες που περιλαμβάνονται στο τρέχον πρόγραμμα σπουδών	
Βουλγαρία	<ul style="list-style-type: none"> - Δεν υπάρχει πρόγραμμα ειδικά για τον αειφόρο τουρισμό - Στοιχεία του βιώσιμου τουρισμού ενσωματώνονται στην πρακτική εκπαίδευση και σε εργασίες - Περιλαμβάνεται στο τέλος της εκπαίδευσης σε ορισμένα προγράμματα, για παράδειγμα, πώς να προστατέψετε το περιβάλλον
Πολωνία	<ul style="list-style-type: none"> - Δεν υπάρχουν ολοκληρωμένα στοιχεία του αειφόρου τουρισμού στα προγράμματα σπουδών - Η συμπερίληψη του αειφόρου τουρισμού εξαρτάται από την προσπάθεια του δασκάλου, τη δική του έρευνα και την ευαισθητοποίηση για τη συμπερίληψη νέων τάσεων και βέλτιστων πρακτικών
Ιρλανδία	<ul style="list-style-type: none"> - Ορισμένα στοιχεία του αειφόρου τουρισμού περιλαμβάνονται στα προγράμματα σπουδών - Σε μερικές περιοχές περιλαμβάνουν τις κοινωνικοοικονομικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού. οικολογικός τουρισμός και βιοποικιλότητα · κληρονομιά ως τουριστικό προϊόν
Ελλάδα	<p>Περιλαμβάνει την διδασκαλία για την ανάπτυξη και το περιβάλλον, περιβαλλοντική διαχείριση στον τουρισμό · Αγροτικός Τουρισμός: Αγροτουρισμός, Ορεινός Τουρισμός, Οικοτουρισμός</p>
Ιταλία	<ul style="list-style-type: none"> - Διδασκαλία δεξιοτήτων διαχείρισης ειδικά εστιασμένων σε πράσινες επιχειρήσεις - Δημιουργική σκέψη
Γαλλία	<ul style="list-style-type: none"> - Όλοι οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι οι προκλήσεις του

	αιφόρου τουρισμού περιλαμβάνονται ως μάθημα ή ενότητα του συνολικού προγράμματος
Πράσινες δεξιότητες που θα έπρεπε να συμπεριληφθούν στα προγράμματα σπουδών	
Πρακτική κατάρτιση και εμπειρία	<ul style="list-style-type: none"> - Διοργανώστε συναντήσεις με επιχειρηματίες και επαγγελματίες του τουρισμού που έχουν εφαρμόσει και ακολουθούν τις αρχές του αιφόρου τουρισμού στις πρακτικές τους / τις επιχειρήσεις / τις καθημερινές τους δραστηριότητες. - Σχέδιο εργασίας: συμμετοχή μαθητών στη δημιουργία τουριστικών έργων που συνδέουν την οικολογία, τις επιχειρήσεις και το τοπικό περιβάλλον
Εφαρμογή αλλαγής στο χώρο εργασίας	- Ανακύκλωση, μείωση των απορριμμάτων από τρόφιμα, λιπασματοποίηση, καθαρισμός χώρων εργασίας, χρήση λιγότερης ενέργειας κ.ο.κ.
Triple-bottom-line	- Η οικονομία, η κοινωνία και το περιβάλλον πρέπει να συμπεριληφθούν στα προγράμματα σπουδών
Πιστοποιήσεις και αξιολογήσεις	<ul style="list-style-type: none"> - Εκτίμηση αντίκτυπου, περιβαλλοντικός έλεγχος και αξιολογήσεις - Οικολογικά σήματα, πιστοποίηση βιομηχανίας - Οικολογικοί φόροι και κίνητρα
Δεξιότητες διαχείρισης	<ul style="list-style-type: none"> - Ειδικά επικεντρωμένες σε πράσινες επιχειρήσεις - Δημιουργική σκέψη (για εργαζόμενους και υπαλλήλους) - Εργαλεία για τον σχεδιασμό και τη διαχείριση του αιφόρου τουρισμού
Κατανόηση διαφορετικών τύπων τουρισμού	- Να κατανοήσουμε τις διαφορετικές πρακτικές μεταξύ μαζικού τουρισμού και εναλλακτικών τουριστικών μοντέλων (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, ιστορικός τουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός κ.λπ.)
Συμπεριφορά	- Μαθαίνοντας πώς να αμφισβητήσετε, να σκεφτείτε και να αναπτύξετε ικανότητες για να προκαλέσετε αλλαγές συμπεριφοράς προς έναν αιφόρο τουρισμό.
Triple-bottom-line (τριπλή κατώτατη γραμμή)	
Βουλγαρία	<ul style="list-style-type: none"> - Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αυτή τη στιγμή αντικατοπτρίζει αυτήν την προσέγγιση. - Αντιμετωπίζουμε τις τρεις διαστάσεις (πλανήτης, άνθρωποι, οικονομία) στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, αλλά όχι λεπτομερώς
Πολωνία	- Είναι απαραίτητο και πολύ σημαντικό
Ιρλανδία	- Οι εκπαιδευτικοί συμφώνησαν ότι πρέπει να συμπεριληφθεί στα προγράμματά τους και πιστεύουν ότι πρέπει να υποστηρίζεται από πραγματικό παράδειγμα για να στηρίξει τη συνάφειά του.
Ελλάδα	- Είναι σημαντικό

Ιταλία	- Φαίνεται πιθανό να εισαχθεί η προσέγγιση τριπλής κατώτατης γραμμής στους μαθητές, αν και θα ήταν χρήσιμο να απλουστευθούν οι έννοιες πίσω από αυτήν.
Γαλλία	- Οι συμμετέχοντες συζήτησαν για τη συνεχή αναθεώρηση που πρέπει να γίνει θεωρητικά στα εκπαιδευτικά προγράμματα, αλλά σε πρακτικό επίπεδο είναι δύσκολο να εφαρμοστεί
Ενσωμάτωση πράσινων δεξιοτήτων στα προγράμματα σπουδών	
Πρακτική Εκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> - Ο καλύτερος τρόπος να συμπεριληφθούν οι πράσινες δεξιότητες στα προγράμματα σπουδών του τουρισμού είναι να ωθήσουν τους μαθητές να τις εξασκήσουν σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον. Μια τέτοια στρατηγική θα πρέπει να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί μαζί με τις τουριστικές επιχειρήσεις όπου οι μαθητές κάνουν την πρακτική τους. - Η συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους είναι ένας παράγοντας που προϋποθέτει την επιτυχή ένταξη αυτών των δεξιοτήτων στα προγράμματα σπουδών. Όπως τα υπουργεία εκπαίδευσης, τουρισμού, σχολεία ΕΕΚ, τουριστικές επιχειρήσεις. - Παροχή στους εκπαιδευτικούς με έτοιμα εργαλεία και υλικά καθώς και υλικό εργαστηρίου (επί του παρόντος στην πανδημία είναι πολύ σημαντικό να δοθούν στους εκπαιδευτικούς όλα τα εργαλεία για διαδικτυακά μαθήματα)
Αλλαγές στο χώρο εργασίας	- Εφαρμογή δεξιοτήτων αειφόρας ανάπτυξης σε σχολεία όπως ανακύκλωση ή διαχείριση υλικών ή / και ελαχιστοποίηση της χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας και νερού
Συνεργασία	<ul style="list-style-type: none"> - Με υπουργεία και σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση - Η συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους είναι ένας παράγοντας που προϋποθέτει την επιτυχή ένταξη αυτών των δεξιοτήτων στα προγράμματα σπουδών. Όπως τα υπουργεία εκπαίδευσης, τουρισμού, σχολεία ΕΕΚ, τουριστικές επιχειρήσεις.
Ευαισθητοποίηση	- Οι μαθητές πρέπει να κατανοήσουν τα θέματα της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης, της απώλειας της βιοποικιλότητας, καθώς και της υπεύθυνης οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας των τοπικών κοινοτήτων, της κοινωνικής ευημερίας, της κοινωνικής ένταξης κ.λπ. για να καταλάβουν γιατί είναι απαραίτητη η επανεξέταση του τουρισμού.
Βέλτιστες πρακτικές	
Βουλγαρία	- Ξεκινήσαμε ένα κοινό έργο με το Κολέγιο Τουρισμού στο Ντόμπριτς αυτό το καλοκαίρι. Στο σχολείο μας, ως μέρος

	της πρακτικής εκπαίδευσης «Μαγειρική», όλα τα απορρίμματα τροφίμων θα κομποστοποιούνται στην επικράτεια του σχολείου. Ο κομπόστερ θα «παίσει» με οργανικό λίπασμα ένα μίνι θερμοκήπιο με βότανα και μπαχαρικά, τα οποία οι ίδιοι οι μαθητές θα φυτέψουν και στη συνέχεια θα το χρησιμοποιήσουν για μαγείρεμα. Έτσι, θα προσπαθήσουμε να κάνουμε έναν κλειστό κύκλο, ώστε να διδάξουμε στους μαθητές πώς να ανακυκλώνουν, να ελαχιστοποιούν τα απόβλητα τροφίμων και πώς να χρησιμοποιούν αυτά τα απόβλητα για την κηπουρική.
Πολωνία	- Κατάρτιση που απευθύνεται σε μαθητές με αναπηρία
Ιρλανδία	- Εγχειρίδιο οικολογικού τουρισμού της Catherine Mack's Ecotourism Handbook, a comprehensive guide to ecotourism business development (ολοκληρωμένος οδηγός για την επιχειρηματική ανάπτυξη του οικοτουρισμού) - http://icrt.ie/media/53246/final--ecotourism-handbook-2009.pdf - Το Green Hotelier website διαθέτει μια μεγάλη σειρά άρθρων «Know How» για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως: βιώσιμος εσωτερικός σχεδιασμός, πράσινες συναντήσεις, πράσινες τεχνολογίες πληροφορικής, εμπλεκόμενοι υπάλληλοι, βιωσιμότητα στην κουζίνα, διαχείριση απορριμμάτων, ηλιακή ενέργεια κ.λπ.
Ιταλία	- Σχέδιο αειφορίας στην εκπαίδευση, MIUR 2017 (Υπουργείο Παιδείας) - Διδασκαλία ενώ παίζετε - εκπαιδευτική εργαλειοθήκη για τη βιωσιμότητα, CESVI 2018 - Piano Educazione Cívica, MIUR 2019 (Υπουργείο Παιδείας) Σημείωση: αυτά δεν επικεντρώνονται ειδικά στον τουρισμό, αλλά αναφέρονται μόνο σε αυτόν τον τομέα
Γαλλία	- Πρόγραμμα επαγγελματικό MONA 2021 (για επαγγελματίες του τουρισμού). Το πρόγραμμα ενσωματώνει τη αειφόρα ανάπτυξη ως βασική πτυχή στον τουριστικό τομέα για την εφαρμογή έξυπνων τοπικών στρατηγικών
Ελλάδα	- Πιστοποιήσεις. Προορισμοί και εταιρείες στις οποίες έχει απονεμηθεί οικολογική ποιότητα. Οι βραβευμένες εταιρείες προωθούν πάντα την πιστοποίησή τους και οι περισσότεροι ταξιδιωτικοί ιστότοποι περιλαμβάνουν πλέον οικολογικά σήματα στα εργαλεία αναζήτησης προορισμού τους
Προκλήσεις	
Μελέτη-Εργασία	- Όταν οι μαθητές αρχίζουν να εργάζονται και αντιμετωπίζουν μια διαφορετική (μη αειφόρα) προσέγγιση στο χώρο εργασίας, είναι δύσκολο για αυτούς να

	<p>υιοθετήσουν ένα μοντέλο οικολογικής συνείδησης συμπεριφοράς στην εργασία και στο περιβάλλον. Δεν εξαρτάται από τους δασκάλους, μπορούμε να προετοιμάσουμε τα καλύτερα θέματα και υλικά, αλλά όταν οι μαθητές δεν το βλέπουν να εφαρμόζονται, δύσκολα μπορούν να εφαρμόσουν τις γνώσεις σχετικά με την αειφόρο ανάπτυξη στην εργασία τους.</p> <p>- Το μεγαλύτερο πρόβλημα - ιδιαίτερα στις μικρότερες πόλεις - είναι ο βαθμός στον οποίο οι εργοδότες είναι έτοιμοι να πάρουν τους μαθητές μας για πρακτική άσκηση. Επομένως, οι περισσότερες πρακτικές δεν διεξάγονται σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, αλλά σε αίθουσες διδασκαλίας με προσομοιωμένες καταστάσεις και περιπτώσεις εργασίας (Βουλγαρία)</p>
Συμβάσεις	<p>- Η ισχυρή σύνδεση μεταξύ των σχολείων και των εργοδοτών θα μπορούσε να διασφαλιστεί με συμβάσεις συνεργασίας μεταξύ σχολείων και εργοδοτών όπου περιγράφονται καλά οι υποχρεώσεις κάθε μέρους. Οι υπάρχουσες συμβάσεις που παρέχονται από το Υπουργείο δεν είναι τέλειες. Αυτή η συνεργασία και αυτές οι συμβάσεις θα πρέπει να προσδιορίζονται σε κρατικό επίπεδο και όχι σε επίπεδο σχολείων ΕΕΚ (Βουλγαρία)</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>- Πολλοί από τους συμμετέχοντες αισθάνονταν ήδη ότι στα μαθήματα τα οποία διδάσκουν, ότι υπήρχε η διάσταση της αειφορίας. Υπήρχε μια σύσταση ότι θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερα, αλλά υπήρχε απροθυμία να απομακρυνθούμε πολύ μακριά από τις ανάγκες της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων.</p>

V. ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΜΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι ομάδες εστίασης με τις επιχειρήσεις και τους ειδικούς αποκαλύπτουν ότι οι επαγγελματίες των επιχειρήσεων είναι εξοικειωμένοι με τα στοιχεία του αιεφόρου τουρισμού. Μέσα από τις ομάδες εστίασης, οι δεξιότητες που επιθυμούν οι μαθητές από εργοδότες εντοπίστηκαν. Αυτό επιτρέπει τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού που είναι επίσης σχετικό με την αγορά. Προσδιορίστηκαν επίσης βιώσιμες πρακτικές και μέτρα που έχουν ήδη εφαρμοστεί από τις επιχειρήσεις, καθώς και προκλήσεις και εμπόδια για την περαιτέρω ενσωμάτωση της αιεφοράς ανάπτυξης στις επιχειρηματικές στρατηγικές, μοντέλα και πρακτικές. Οι επαγγελματίες των επιχειρήσεων πρότειναν ότι οι οικονομικοί παράγοντες και η έλλειψη κυβερνητικής υποστήριξης αποτελούν εμπόδιο στην αιεφορία.

Ομάδες εστίασης - επιχειρήσεις	
Στοιχεία του βιώσιμου τουρισμού	
Περιβαλλοντολογικό	<ul style="list-style-type: none"> - Φροντίδα του περιβάλλοντος - Προστασία των φυσικών πόρων - Αντιστοίχιση της τουριστικής βιομηχανίας και του περιβάλλοντος - Χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα: Χωρίς ίχνος, δραστηριότητες χαμηλών επιπτώσεων και ελαχιστοποίηση των βλαβών στο φυσικό περιβάλλον
Κοινωνικοπολιτισμική	<ul style="list-style-type: none"> - Προστασία των παραδόσεων - Ισορροπία μεταξύ τοπικών κοινοτήτων και τουριστικών αναγκών - Φυσικοί πόροι, πολιτιστική κληρονομιά και προστασία της παράδοσης Σεβασμός στην τοπική κοινότητα - Αποτελεσματική χρήση πολιτιστικών, γεωγραφικών, ιστορικών στοιχείων - Ιστορικά κτίρια και μνημεία, μαζί με αρχαιολογικούς χώρους
Οικονομικές	<ul style="list-style-type: none"> - Οι τοπικές κοινότητες, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες περιοχές, μικρές πόλεις και χωριά, συχνά παραμελούνται. Οι ταξιδιωτικοί πράκτορες πρέπει να προσπαθήσουν να αλλάξουν συμπεριλαμβάνοντας στην αλυσίδα παραγωγής μικρότερους τοπικούς προμηθευτές παρά μεγαλύτερες εταιρείες (π.χ. τοπικά ξενοδοχεία παρά μεγαλύτερες αλυσίδες ξενοδοχείων, οικογενειακά εστιατόρια παρά αλυσίδες εστιατορίων) και συμβουλευόντας τους ταξιδιώτες να αγοράσουν προϊόντα και να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες που προσφέρονται από τους ντόπιους (π.χ. τοπικά χειροποίητα αναμνηστικά και όχι φθηνότερα προϊόντα που προέρχονται συχνά από διεθνείς προμηθευτές - Συνεργασία μεταξύ ντόπιων - παραγωγοί τροφίμων, μεταφορές, αξιοθέατα και άλλοι πάροχοι υπηρεσιών κ.λπ. - Τοπική κουζίνα με βάση τοπικά προϊόντα
Triple-bottom-line	Ο αιεφόρος τουρισμός είναι ο τουρισμός που νοιάζεται για

	τους ανθρώπους, τον πλανήτη και την οικονομία (ιδιαίτερα την ευημερία των κοινοτήτων φιλοξενίας και προορισμών)
Υπεύθυνος τουρισμός	- Ο οποίος συμπληρώνει την έννοια του αειφόρου τουρισμού με έμφαση στην κοινωνική διάσταση. Οι κοινωνικές πτυχές βασίζονται, για παράδειγμα, στην ήπια κινητικότητα, λαμβάνοντας υπόψη τα άτομα με αναπηρία
Πιστοποίηση	- Πιστοποίηση και πράσινες ετικέτες - πρότυπα για τη βιομηχανία - προσφέρει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, ιδίως όσον αφορά την προώθηση της επιχείρησης - Διάφορες απαιτήσεις που παρέχονται κυρίως από το Ecolabel, το ISO και το GTSC (Global Tourism Sustainable Council) προκειμένου να πιστοποιηθεί ως φορέας αειφόρου τουρισμού
Μέτρα ή πρακτικές αειφορίας που εφαρμόζονται στην Τουριστική Επιχείρηση	
Μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση	- Χρήση ανακυκλωμένου χαρτιού, συλλογή χρησιμοποιημένου χαρτιού για ανακύκλωση, διαχωρισμός απορριμμάτων, χρήση ενεργειακά αποδοτικών συσκευών. - Χρήση συσκευών και τεχνικών που βοηθούν στην εξοικονόμηση νερού και ενέργειας και στη μείωση των αποβλήτων, π.χ. συλλογή νερού της βροχής για κηπουρική, μείωση της πίεσης του νερού σε σωλήνες, εγκατάσταση τουαλέτας διπλής έκπλυσης ή χαμηλής ροής, εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών ως πηγή πράσινης ενέργειας, λιπασματοποίηση, εξάλειψη αναλώσιμων φιλοξενίας μίας χρήσης (σε μπάνιο, κουζίνα και εστιατόριο). - Έξυπνη χρήση ενέργειας: εναλλαγή σε λαμπτήρες LED, φώτα σε χρονοδιακόπτες, έξυπνα χειριστήρια σε όλες τις μονάδες καταλύματος (φώτα, θέρμανση και κλιματισμός) - Μετάβαση σε ηλιακούς συλλέκτες και γεωθερμική θέρμανση, αλλά τόνισε ότι αυτές οι αλλαγές θα μπορούσαν να είναι οικονομικά βιώσιμες μόνο μέσω της ενίσχυσης επιχορήγησης.
Οικονομικό	- Χρήση τοπικών φρούτων και λαχανικών - Περιφερειακά και οικολογικά προϊόντα - τοπικά και περιφερειακά αναμνηστικά
Κοινωνικο-πολιτισμική	- Χρήση τοπικών συνταγών - Διαθεσιμότητα υπηρεσιών και προϊόντων για ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία - Εκπαιδευμένοι τοπικοί οδηγοί για να εξηγήσουν τον πολιτισμό και την ιστορία
Επηρεάζοντας τη συμπεριφορά	- Επηρεάζοντας τη συμπεριφορά των εργαζομένων: ενθάρρυνση της χρήσης δημόσιων συγκοινωνιών ή ποδηλάτων για μετάβαση / από την εργασία, επιλογή ταξιδιού με τρένο όπου είναι δυνατόν, αν όχι εφικτό, επιλογή κοινών ταξιδιών ή κοινή χρήση αυτοκινήτου (αρκετά άτομα ταξιδεύουν μαζί σε ένα αυτοκίνητο αντί για όλους οδηγώντας το όχημά του), απενεργοποιώντας τον κινητήρα του αυτοκινήτου / λεωφορείου όταν περιμένει την ομάδα των τουριστών, πραγματοποιώντας εργαστήρια

	<p>σχετικά με την κυκλική οικονομία.</p> <p>- Επηρεάζοντας τη συμπεριφορά των τουριστών: ζητώντας από τους τουρίστες που πηγαίνουν σε φυσικές περιοχές να αποφύγουν τη χρήση επιτραπέζιων σκευών μιας χρήσης, μαχαιροπήρουνα, τσάντες κ.λπ. να δείχνει μέρη όπου οι τουρίστες μπορούν να απολαύσουν τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες ζητώντας από τους επισκέπτες (σε ξενοδοχεία) να χρησιμοποιούν πετσέτες για περισσότερο από μία ημέρα.</p>
Ευημερία των ζώων	- Φιλική στάση και σεβασμός προς τα ζώα
Πιστοποίηση και ετικέτες	- Γαλλία: DIR label [Destination Internationale Responsable] Υπεύθυνος διεθνής προορισμός; Πιστοποίηση ISO για κέντρα τουρισμού, αναψυχής και συνεδρίων · Ο χάρτης Eco-Gestures [Charte éco geste] αφορά κυρίως ποιοτικές πτυχές, δίκαιη τουριστική ετικέτα σε διεθνές επίπεδο
Πράσινες δεξιότητες που αναμένονται από απόφοιτους και εκπαιδευόμενους	
Περιβάλλον	- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Εξασφάλιση ελάχιστων περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
Μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση	- Πώς να εξοικονομήσετε νερό, ενεργειακή απόδοση, διαχείριση αποβλήτων
Γενική ευαισθητοποίηση	<p>- Κλιματική αλλαγή</p> <p>- Κατανόηση στάσεων, συμπεριφορών και της ανάγκης υπεύθυνων τουριστών.</p> <p>- γνώση, ικανότητες, αξίες και στάσεις για ανάπτυξη και υποστήριξη μιας βιωσιμότητας</p> <p>- Επίγνωση των βασικών αρχών του βιώσιμου και υπεύθυνου τουρισμού.</p> <p>- Ευαισθητοποίηση των κύριων εμπορικών σημάτων βιώσιμου τουρισμού</p> <p>- Γνώση για τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της χώρας</p> <p>Σημείωση: Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την άποψη ότι οι απόφοιτοι EEK δεν πρέπει να κατέχουν πολύ συγκεκριμένες ή εις βάθος γνώσεις σχετικά με τη βιωσιμότητα, αλλά πρέπει να γνωρίζουν τις γενικές αρχές</p>
Δεξιότητες διαχείρισης	- Διοικητικές δεξιότητες που εστιάζονται ειδικά στις πράσινες επιχειρήσεις
Τρόφιμα και ποτά	Υγιεινά και βιώσιμα τρόφιμα
Δεξιότητες και διαπροσωπικές ικανότητες	- Οι δεξιότητες επικοινωνίας, η προσωπικότητα, η προσοχή και η ευγένεια θεωρούνται ακόμη ουσιαστικές δεξιότητες για όσους εργάζονται στον τουρισμό και τη φιλοξενία

Εκπαίδευση που προσφέρεται για την ενίσχυση των πράσινων δεξιοτήτων	
Γενική ευαισθητοποίηση	<ul style="list-style-type: none"> - Εκπαίδευση διάρκειας ενός μηνός αφιερωμένη σε θέματα αειφορίας (προσφέρεται μόνο από ένα ίδρυμα στη Βουλγαρία - Κοινή χρήση πληροφοριών: Εκπαίδευση για εξειδικευμένο προσωπικό που θα μπορεί να μεταφέρει τις πληροφορίες στους υπόλοιπους ανθρώπους στο χώρο εργασίας
Περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> - Διαχωρισμός αποβλήτων. Κομποστοποίηση αποβλήτων. - Εκπαίδευση για εξοικονόμηση ενέργειας από τους εργαζομένους - Εκπαίδευση για εξοικονόμηση νερού από τους εργαζομένους
Κοινωνικοπολιτισμικό	<ul style="list-style-type: none"> - Εκπαίδευση στην ιστορία, τοπική κουζίνα, πολιτιστική κληρονομιά,
Τρόφιμα και ποτά	<ul style="list-style-type: none"> - Γνώση της υγιεινής και της κατάλληλης διατροφής με βάση την τοπική παράδοση
Προκλήσεις για την υιοθέτηση ή τη βελτίωση του βιώσιμου τουρισμού	
Συμπεριφορά και ευαισθητοποίηση	<ul style="list-style-type: none"> - Απροθυμία ή αντίσταση στην υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών από ορισμένες τουριστικές επιχειρήσεις, για παράδειγμα, λόγω της αβεβαιότητας σχετικά με την απόδοση της επένδυσης σε πράσινα μοντέλα. - Έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με την περιβαλλοντική αξία
Έλλειψη κατάρτισης	<ul style="list-style-type: none"> - Στην αναγκαιότητα εφαρμογής κατάρτισης για τους ανθρώπους της τουριστικής βιομηχανίας στον αειφόρο τουρισμό - Η ανάγκη αποστολής υπαλλήλων σε εργαστήρια και εκπαιδεύσεις, για παράδειγμα, να μελετήσουν περιηγήσεις για να γνωρίσουν σημαντικά πολιτιστικά και φυσικά αγαθά στην περιοχή τους.
Οικονομικά	<ul style="list-style-type: none"> - Δύο από τους συμμετέχοντες είχαν επενδύσει εκτεταμένα (κεφάλαια) το 2019 και αγωνίζονται να διατηρήσουν την αποπληρωμή των δανείων. Όλοι οι φορείς εκμετάλλευσης δήλωσαν ότι θα χρειαστούν κρατική βοήθεια τους επόμενους 24 μήνες για να διασφαλίσουν την επιβίωσή τους. Εάν υπήρχε κίνητρο, η συνολική συμφωνία ότι αυτές οι επιχειρήσεις δεν θα είχαν μεγάλες δυσκολίες στην υιοθέτηση ή τη βελτίωση της προσφοράς τους από την άποψη της βιωσιμότητας, αλλά προς το παρόν, η επιβίωση ήταν το κύριο μέλημά τους.
Κανονισμοί	<ul style="list-style-type: none"> - Οι πολιτικές για τη διατήρηση του περιβάλλοντος, και γενικά για τη βιωσιμότητα, είναι υπερβολικά γενικές, ανεξάρτητα από τις διαφορές μεταξύ διαφορετικών περιοχών.
Τοπικές κοινότητες	<ul style="list-style-type: none"> - Η ανάγκη δημιουργίας κοινωνικής και περιβαλλοντικής

	ευαισθητοποίησης μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων
Κυβέρνηση	- Η απροθυμία των δημόσιων αρχών να συνεργάζονται με τις επιχειρήσεις για την αειφορία
Υιοθέτηση της Triple-Bottom-Line	
Βουλγαρία	- Η κοινή θέση σε αυτό το ερώτημα ήταν ότι ναι, θα ήταν εφικτό να υιοθετηθεί η προσέγγιση τριπλής κατώτατης γραμμής, αλλά θα ήταν δύσκολο. Για να συμβεί στον τομέα του τουρισμού, όλοι οι ενδιαφερόμενοι του τουρισμού της αλυσίδας παραγωγής πρέπει να συνεργάζονται και να αλληλοϋποστηρίζονται. Η πραγματικότητα, ωστόσο, είναι διαφορετική. Οι σχέσεις μεταξύ των παρόχων τουριστικών υπηρεσιών είναι συχνά ανταγωνιστικές και οι επιχειρήσεις δεν έχουν συνηθίσει να συνεργάζονται.
Πολωνία	- είναι δυνατόν, αλλά χρειάζεται αλλαγή στη διαδικασία εκπαίδευσης και προς το παρόν δεν υπάρχουν τέτοια ζητήματα στα προγράμματα σπουδών - είναι δυνατό, αλλά χρειάζεται συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, σχολείων, τοπικών κοινοτήτων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
Ιρλανδία	- Όλοι οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι αυτό είναι ενδεχομένως το σωστό, αλλά από πρακτική επιχειρηματική άποψη απαιτείται σημαντική επένδυση και δέσμευση και έχει μικρό αντίκτυπο ή βελτίωση στη χρηματοοικονομική κατώτατη γραμμή.
Ιταλία	- Η τριπλή γραμμή θα ήταν η καλύτερη προσέγγιση για την ενίσχυση της βιωσιμότητας στον τουριστικό τομέα, αν και είναι δύσκολο να βρεθεί ένα σημείο επαφής και για τα τρία στοιχεία. Φαίνεται να είναι εξαιρετικά δύσκολο να δημιουργηθούν δραστηριότητες που εξισορροπούν και τα τρία συστατικά του μοντέλου, ενώ ταυτόχρονα να εξυπηρετούν τη μείωση των επιπτώσεων και τη βελτιστοποίηση της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας.
Ελλάδα	- Ναι είναι δυνατό, αλλά χρειάζεται πάθος, αφοσίωση και δέσμευση στην αποστολή της επιχείρησης.
Γαλλία	- Οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι αυτή θα ήταν η ιδανική προσέγγιση για να προχωρήσουμε. Ωστόσο, η πραγματικότητα καθιστά δύσκολη την παρακολούθηση και των 3 στοιχείων με ίσο βάρος ανάλογα με τον τύπο και τη φύση της οργάνωσης.

VI. ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΑ ΓΝΩΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΑ ΓΝΩΣΗΣ

Η διαφοροποίηση μεταξύ βασικών, ενδιάμεσων και προχωρημένων επιπέδων ισχύει για όλες τις δεξιότητες και τις έννοιες που περιλαμβάνονται σε αυτό το έγγραφο. Το εκπαιδευτικό υλικό που παράγεται βάσει αυτού του εννοιολογικού πλαισίου μπορεί να προσαρμοστεί στο συγκεκριμένο επίπεδο ανάλογα με τους μαθητές-στόχους και χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση κατά περίπτωση.

Επίπεδα δεξιοτήτων και γνώσεων				
	Βασικό	Ενδιάμεσο	Προχωρημένο	
	Οι μαθητευόμενοι θα μπορούν να εκτελούν απλές εργασίες	Οι μαθητευόμενοι θα μπορούν να εκτελούν πολλαπλές και πολύπλοκες εργασίες	Οι μαθητευόμενοι θα μπορούν να εκτελούν, να διαχειρίζονται, να αναλύουν και να καινοτομούν	
	Μη διαρθρωτικό Προσδιορίζουν, ονομάζουν, ακολουθούν απλή διαδικασία	Πολυδομικό Συνδυάζουν, περιγράφουν, εκτελούν δεξιότητες	Σχετικό Ανάλυση, επιχειρηματολογία, κριτική, επεξήγηση αιτίας, συσχέτιση	Εκτεταμένη περίληψη Δημιουργία, διατύπωση, Καινοτομία, προβληματισμός, θεωρία
Δεξιότητες: γνωστική (με τη χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και πρακτική (που περιλαμβάνει χειροκίνητη επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων)	P	P	P	P
Παράδειγμα δεξιοτήτων- Διαχείριση νερού	Επαγρύπνηση για διαρροές σε ξενοδοχεία, εστιατόρια κ.λπ.	Επαναχρησιμοποίηση νερού: Το γκρίζο νερό από πλυντήρια, νεροχύτες ή ντους μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί σε κήπους ή σε	Εκτιμήστε το αποτύπωμα άνθρακα της επιχείρησής σας και σκεφτείτε τρόπους μείωσής της. Για παράδειγμα, σερβίρετε νερό σε	Ανακύκλωση νερού: Μετατροπή βρώμικου και μολυσμένου νερού σε πόσιμο νερό. Κυρίως

		καθαρισμό εξωτερικών χώρων	επαναχρησιμοποιήσιμες γυάλινες κανάτες αντί για φιάλες νερού.	μεγάλα ξενοδοχεία λόγω ακριβών τεχνολογιών που απαιτούνται.
Γνώση: γνώση και κριτική κατανόηση, θεωρητική και πραγματική συμβολή			P	P
Παράδειγμα της γνώσης: Κριτική σκέψη και τριπλά-bottom-line			Τα θέματα της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης, της απώλειας της βιοποικιλότητας, καθώς και της υπεύθυνης οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας των τοπικών κοινοτήτων, της κοινωνικής ευημερίας, της κοινωνικής ένταξης κ.λπ. για να καταλάβουμε γιατί είναι απαραίτητη η επανεξέταση του τουρισμού	Η κριτική σκέψη και η σκέψη των συστημάτων ως μέσων για τη σύνδεση μεταξύ του περιβάλλοντος, της κοινωνίας, του πολιτισμού και της οικονομίας.
Στάσεις: ως ικανότητα του εκπαιδευόμενου να εφαρμόζει γνώσεις και δεξιότητες αυτόνομα και υπεύθυνα			P	P
Παράδειγμα στάσεων: Υιοθέτηση και εφαρμογή αξιών βιωσιμότητας και πράσινης καινοτομίας			Να αναρωτιέστε, να σκεφτείτε και να αναπτύξετε ικανότητες για να προκαλέσετε αλλαγές συμπεριφοράς προς έναν βιώσιμο τουρισμό.	Επηρεάζοντας τη συμπεριφορά των εργαζομένων: ενθάρρυνση της χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς ή ποδηλάτων για

				μετάβαση από / προς την εργασία, επιλογή ταξιδιού με τρένο όπου είναι δυνατόν, αν όχι εφικτό, επιλογή κοινών ταξιδιών ή κοινή χρήση αυτοκινήτου απενεργοποίηση κινητήρα αυτοκινήτου / λεωφορείου όταν περιμένουν την ομάδα των τουριστών.
--	--	--	--	---

VII. ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Όπως αποκάλυψε η προκαταρκτική έρευνα που διενήργησε η ESTET, και επιβεβαίωσε η παραπάνω έρευνα, η συνιστώσα της αιφόρου ανάπτυξης παραμένει αδύναμη, και επιπρόσθετα σε ορισμένες χώρες εκλείπει σε πολλά προγράμματα σπουδών του τουριστικού τομέα. Το εννοιολογικό πλαίσιο προσδιόρισε τις σύγχρονες πράσινες δεξιότητες που εφαρμόζονται σε διάφορους τομείς καθώς και δεξιότητες που διδάσκονται σε πολλά μαθήματα στον τομέα του τουρισμού. Αυτή η διαδικασία επέτρεψε τον εντοπισμό του χάσματος μεταξύ των διαθέσιμων και των διδασκόμενων δεξιοτήτων. Οι ομάδες εστίασης αποκάλυψαν πού βρίσκονται τα ιδρύματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK) και οι επιχειρήσεις και πού θα ήθελαν να είναι. Οι πάροχοι EEK κατανοούν την ανάγκη συνεργασίας με επιχειρήσεις για να εξοπλίσουν τους μαθητές με πραγματικές εμπειρίες και να τους εκθέσουν σε βιώσιμες πρακτικές που έχουν ήδη εφαρμοστεί. Οι πάροχοι EEK δήλωσαν επίσης την ανάγκη συντονισμού και συνεργασίας με υπουργεία και τοπική αυτοδιοίκηση. Οι επιχειρήσεις από την πλευρά τους δήλωσαν την επιθυμία τους οι πάροχοι EEK να εξοπλίσουν τους μαθητές με περισσότερες πράσινες δεξιότητες για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σημερινής πράσινης οικονομίας. Επομένως, εκτός από το ότι συμπεριλαμβάνονται οι πράσινες δεξιότητες και έννοιες στο εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και τα μέσα ενσωμάτωσης, το έργο ESTET μπορεί να παρέχει στους εκπαιδευτικούς μελετημένες και σχετικές προκλήσεις, ευκαιρίες συνεργασίας και ιδέες που μπορεί να αντιμετωπίσουν ή να χρησιμοποιήσουν.

VIII. ΑΝΟΙΚΤΗ ΑΔΕΙΑ

Αυτό το έγγραφο μπορεί να συμβάλει στην παραγωγή ενός εγχειριδίου ανοιχτού στο κοινό (δηλαδή τρίτων) στο οποίο θα επιτρέπεται:

- Να χρησιμοποιήσετε την εργασία.
- Να προσαρμόσετε την εργασία όπως απαιτείται (π.χ. μετάφραση, τροποποίηση, συντόμηση για τοπικά περιβάλλοντα κ.λπ.).
- Την αναπαραγωγή και κοινή χρήση της αρχικής ή προσαρμοσμένης εργασίας με άλλους (π.χ. με μαθητές στην τάξη, στο διαδίκτυο, με συνομηλίκους κ.λπ.)

IX. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Aas, C., Ladkin, A., Fletcher, J. (2005). [Stakeholder collaboration and heritage management](#). *Annals of Tourism Research*. **32** (1): 28–48.

APMG International. PM4SD® (Project Management for Sustainable Development) guidance, training and certification. Available from: <https://apmg-international.com/product/pm4sd> [Accessed 26th November 2020].

Beck, D.D., 2018. Inventory of Policies related to Sustainable Tourism. Interreg 60.

Belias D., Velissariou E., et al. (2016). *Sustainable tourism in Greece: Problems for sustainable tourism development*. Available from: https://www.academia.edu/31024799/Sustainable_tourism_in_Greece_Problems_for_sustainable_tourism_development_2_doc [Accessed 20th November 2020].

Boluk, K. A., Cavaliere, C. T., and Higgins-Desbiolles, F. 2019. A critical framework for interrogating the United Nations Sustainable Development Goals 2030 Agenda in tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 27 (7), 847-864.

Bramwell, B. and Lane, B. (1993) Sustainable tourism: An evolving global approach. *Journal of Sustainable Tourism*. 1: 1-5.

Brassoulis, H. 2002. Sustainable Tourism and the Question of the Commons. *Annals of Tourism Research*. 29 (4): 1065-1085

Brundtland Report. 1987. *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*. Available from: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf> [Assessed 16th November 2020].

Busby, G., 2015. The Concept of Sustainable Tourism within the Higher Education Curriculum: A British Case Study, 2. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, United Kingdom.

CEDEFOP, (2015). *The changing nature and role of vocational education and training in Europe*, WORK ASSIGNMENT 2 External factors influencing VET - Understanding the National Policy Dimension: Country Case Studies. Available from: https://www.cedefop.europa.eu/files/greece_cedefop_changing_nature_of_vet_-_case_study.pdf [Accessed 28th November 2020].

Cedefop; OECD (2015). *Green skills and innovation for inclusive growth*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Cedefop reference series.

Conaghan, A., Hanrahan, J., McLoughlin, E. 2015. The Attitudes of the key Stakeholders on Sustainable Tourism in Ireland: The Holidaymaker and Tourism Enterprise Perspective. *Tourism: An International Interdisciplinary Journal* 63, 275–293.

Cotterell, D. et al. 2019. Overcommitted to tourism and under committed to sustainability: The urgency of teaching "strong sustainability" in tourism courses. *Journal of Sustainable Tourism*. 27 (7), 882-902.

CREST (2016). The Case for Responsible Travel: Trends & Statistics 2016. Available from: https://www.responsibletravel.org/whatWeDo/The_Case_for_Responsible_Travel_2016_Final.pdf [Accessed 20th November 2020]

Dans, E. P. and Gonzalez, P. A. 2019. Sustainable tourism and social value at World Heritage Sites: Towards a conservation plan for Altamira, Spain. *Annals of Tourism Research*. 74, 68-80.

Department of Education and Skills, 2014. 'Education for Sustainability' The National Strategy on Education for Sustainable Development in Ireland, 2014- 2020 (Government Publication). Government of Ireland, Dublin.

EACEA/Eurydice, (2020). *Secondary and Post-Secondary Non-Tertiary Education*. Available from: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/secondary-and-post-secondary-non-tertiary-education-20_en

EACEA/Eurydice, (2020). *Organisation of Vocational Upper Secondary Education* Available from: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-vocational-upper-secondary-education-22_en

EACEA/Eurydice, (2020). *Teaching and Learning in General Lower Secondary Education*. Available from: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/teaching-and-learning-general-lower-secondary-education-16_en

ECObnb. 2020. *Sustainable Tourism and Innovation – Training Course*. Available from: <https://ecobnb.it/blog/eventi/corso-turismo-sostenibile-innovazione/>

European Commission. Commission Decision (EU) 2016/611

European Commission, Directorate-General for Internal Market, I., Entrepreneurship and SMEs. 2016. The European Tourism Indicator System: ETIS toolkit for sustainable destination management. Luxembourg: Publications Office.

Fáilte Ireland, 2015. *Driving Tourism Sustaining Communities Our Priorities to 2017*. Dublin: Fáilte Ireland. Available from: https://www.failteireland.ie/FailteIreland/media/WebsiteStructure/Documents/4_Corporate_Documents/Failte-Ireland-Strategy.pdf

Fáilte Ireland, 2009. *Ecotourism handbook for Ireland (Handbook)*. Dublin: Fáilte Ireland. Available from: https://www.failteireland.ie/FailteIreland/media/WebsiteStructure/Documents/2_Develop_Your_Business/1_Start_Grow_Your_Business/Ecotourism_Handbook-2.pdf

Falmouth University, 2020. BA(Hons) Sustainable Tourism Management. Available from: <https://www.ucd.ie/t4cms/Course%20Prospectus%201.pdf>.

GrEAT. 2019. *Green Education for Active Talents*. Available from: <http://www.greatgreenjobs.eu/>
goGREEN. 2011. Available from: <http://gogreenproject.eu/tabid/40/language/en-US/Default.aspx>
GREENT. 2017. *Blended Learning Design Methodology for Education in Green Entrepreneurship at Secondary Schools*. Available from: <https://greentproject.eu/>
Hellenic Republic. (2018). *Voluntary National Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Available from: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/19378Greece_VNR_Greece_2018_pdf_FINAL_14_0618.pdf [Accessed 28th November 2020].

Horse breeder technician vocational learning programme project. 2019. Available from: <https://www.ore.edu.pl/2019/08/programy-nauczania-zawodu-2019/>

Hospitality technician vocational learning programme project. 2019. Available from: <https://www.ore.edu.pl/2019/08/programy-nauczania-zawodu-2019/>

IHK-PG and AKMI. (2018). Report on Collection of Current VET Curricula. Available from <https://vet2business.eu/public-files/2.3-Collection-of-current-VET-Curricula.pdf> [Accessed 28th November 2020].

IMPACT. 2020. Impact Interreg Europe. Available from: <https://www.interregeurope.eu/impact/>

Instituto Europeo Del Turismo. 2021. *Course for Sustainable Tourism Operator*. Available from: <https://www.istitutoeuropeodelturismo.com/nuova/istituto/>

InterregCE – Project CEETO. 2020. *Central Europe Eco-Tourism: tools for nature protection*. Available from: <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/CEETO.html>

Jaroszewska, M., Chaja, P., and Dziadkiewicz, A. 2019. Management: Are Tourism SMEs in Poland ready for Circular Economy solutions? *International Journal of Sustainable Energy Planning and Management*. 24, 75-84.

Karatzoglou B., Spilianis I., (2016). *Sustainable Tourism in Greek islands: the Integration of Activity-Based Environmental Management with a Destination Environmental Scorecard Based on the Adaptive Resource Management Paradigm*. Available from: <https://www.researchgate.net/publication/>, Business Strategy and the Environment
Bus. Strat. Env. 19, 26–38. [Accessed 20th November 2020].

Kasim, A. et al. 2014. The importance of water management in hotels: a framework for sustainability through innovation. *Journal of Sustainable Tourism*, 22 (7), 1190-1107.

Koutsouris, A. 2009. Social learning and sustainable tourism development; local quality conventions in tourism: a Greek case study. *Journal of Sustainable Tourism*. 17 (5), 567-581.

Kazmierczak M., (2009), *Sustainable tourism as a synonym of ethical oriented*. Available from: https://papers.wsb.poznan.pl/sites/papers.wsb.poznan.pl/files/StudiaPeriegetica/1_3_2009.pdf [Accessed 7th December 2020].

LAG "Zielony Pierscien", *EUROchance for the Lublin region - building a social consensus for sustainable sub-region development in the cultural landscape of the tourist triangle Nałęczów - Puławy - Kazimierz Dolny*. Available from: http://www.zielonypierscien.eu/files/userfiles/files/plan_rozwoju_turystyki.pdf [Accessed 20th November 2020].

Landorf, C. 2009. Managing for sustainable tourism: a review of six cultural World Heritage Sites. *Journal of Sustainable Tourism*, **17 (1)**, 53-70. DOI: 10.1080/09669580802159719

Liburd, J.J., Mihalič, T., Guia, J., 2018. Values in tourism higher education: The European master in tourism management. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education* 22, 100–104. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2017.09.003>

Local Action Group – Tourist Trail Land Association (2020), *Local Strategy of Development of the Tourist Trail Land Association until 2023*. Available from: <http://www.kst-lgd.pl/files/LSR-do-aneksu-nr-6-z-30-kwietnia-2020.pdf>

Ministry of education. (2013) *DECREE 163/2013, of 7 May, establishing the curriculum for the higher-level training cycle in "travel agency manager"*. Available from: https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=635524&language=ca_ES [Accessed 5th December 2020].

Ministry of education. (2013) *DECREE 126/2013, of 5 March, establishing the curriculum for the higher level training cycle in "tourism accommodation management"* Available from: https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=630264&language=ca_ES [Accessed 30th November 2020].;

Ministry of education and science. (2019) *Ordinance № 1 from 24th of January 2019 for acquiring a qualification in the profession "Administrator in hospitality"*.

Available from: https://www.mon.bg/upload/18725/dos_8110201

[Admin-hotel.pdf](#) [Accessed 27th November 2020].;

Ministry of education and science. (2018) *Ordinance № 18 from 09.10.2018 for acquiring a qualification in the profession "Hotelier"*. Available from: <https://www.navet.government.bg/bg/media/hotelier.pdf> [Accessed 25th November 2020].;

Ministry of education and science. (2006) *Ordinance № 8 from 4th of December 2006 about acquisition of qualification for profession "Mountain guide"*. Available from: www.navet.government.bg/bg/media/812020_2007.pdf [Accessed 16th November 2020]

Ministry of education and science. (2019) *Ordinance № 8 from 08.02.2019 for acquiring a qualification in the profession "Tour guide"*. Available from: https://www.mon.bg/upload/19065/dos_812030_Ekskurzovod.pdf [Accessed 26th November 2020]

Ministry of Education, (2003). *Greek law: A Cross Thematic Curriculum Framework for Compulsory Education Diahematikon Programma*. P.I.

National Foundation for Environmental Protection (2009), *Eco-friendly tourism – guide for implementation in Polish Carpathian Mountains*. Available from: https://ekopsychologia.pl/media/upload/article/0/157/file/f20c6f09cd014be7ab2f45272d91ea5c_Turystyka%20przyjazna%20srodowisku%20-%20PORADNIK.pdf

New Bulgarian University. (2020/2021) *Bachelor programmes – Catalog 2020/2021 | Tourism management*. Available from: https://ecatalog.nbu.bg/default.asp?V_Year=2020&PageShow=programpresent&P_Menu=generalinfo&Fac_ID=3&M_PHD=0&P_ID=2879&TablIndex=1&l=0 www.navet.government.bg/bg/media/812020_2007.pdf [Accessed 24th November 2020].;

Next Tourism Generation Skills Alliance. (2019) *Desk Research Summary on the Future of Digital, Green and Social Skills in Tourism*. Available from: https://nexttourismgeneration.eu/wp-content/uploads/2019/03/NTG_Desk_Research_Summary_January_2019.pdf [Accessed 25th November 2020].;

Next Tourism Generation Skills Alliance. (2019) *Skills Needs Assessment Report for the Future of Digital, Green and Social Skills in Tourism*. Composed by Breda University of Applied Sciences. Available from: <https://nexttourismgeneration.eu/wp-content/uploads/2020/01/NTG-Skills-Needs-Assessment-Report.pdf> [Accessed 25th November 2020].;

Next Tourism Generation Skills Alliance. *Tourism Green, Social, Digital, skills and competencies matrix*. Available from: <https://nigeljones.icu/home.php> [Accessed 26th November 2020].;

OECD Centre for Entrepreneurship, SMEs, Regions and Cities (CFE). 2020. *OECD Tourism Trends and Policies 2020*

Giulietti, S.; Romagosa, F.; Fons, J.; Schröder, C. 2018. *Tourism and the environment. Towards a reporting mechanism in Europe*. European Environment Agency. ETC/ULS?

Partnership Fund Foundation, Galuszka N. et al. (2019). *Research on Polish non-governmental organisations supporting sustainable development*. Available from: <https://www.funduszpartnerstwa.pl/wp-content/uploads/2019/11/RAPORT-WO.pdf> [Accessed 7th December 2020]

Rural tourism technician Vocational learning programme project. 2019. Available from: <https://www.ore.edu.pl/2019/08/programy-nauczania-zawodu-2019/>

Saseanu, A. S. et al. 2020. *Aspects of Digitalization and Related Impact on Green Tourism in European Countries*. *Information*, 11, 507. doi:10.3390/info11110507

Stanciulescua, G. C and Bulin, D. 2012. *Shaping Tourism Higher Education Curriculum - Strategy to Develop Skills for Tomorrow's Jobs*. *Procedia Economics and Finance*, 3, 2012-1207

STEPPA.2011. Europarc Federation. Available from: <https://www.europarc.org/library/current-projects/steppa/>

S.T.E.P.+ . 2021. *Sustainable Tourism Erasmus+ Project*. Available from: <https://steperasmus.webnode.it/>

STOREM. 2018. *Sustainable Tourism, Optimal Resource and Environmental Management*. Available from: <http://storem-erasmus-cbhe.com/>

Sustainable development | UNWTO". www.unwto.org. Available from: <https://www.unwto.org/sustainable-development> [Accessed 20th November 2020].

Sustainable Tourism: Training for Tomorrow. 2021. Erasmus+. Available from: <http://sttft.eu/>

Thuot, Lea; Vaugeois, Nicole; Maher, Patrick (2010). "Fostering innovation in sustainable tourism". *Journal of Rural and Community Development*. **5**: 76–89.

TOURISMED. 2019. *Fishing Tourism for a Sustainable tourism development in the Mediterranean area*. Available from: <https://tourismed.interreg-med.eu/>

Tourism Ireland, 2018. Island of Ireland Overseas Tourism Performance. Available from: <https://assets.gov.ie/44791/d4cc61c233da4e179f4c8761136e1b25.pdf>

Tourist services technician Vocational learning programme project. 2019. Available from: <https://www.ore.edu.pl/2019/08/programy-nauczania-zawodu-2019/>

TUI Group. (2018) *Better World Detectives*. Updated version. Available from: <https://www.tui.co.uk/better-world-detectives> [Accessed 30th November 2020].

TUI Group. (2015) *Better Holidays, Better World. Sustainability strategy 2015-2020*. Available from: https://www.tuigroup.com/damfiles/default/tuigroup-15/en/sustainability/Reporting/TUI-Group-Better-Holidays-Better-World-strategy_EN-6fe1204e90342f321580a4eb81c7dc72.pdf [Accessed 29th November 2020].;

United Nations (2017) Resolution adopted by the General Assembly on 6 July 2017, [Work of the Statistical Commission pertaining to the 2030 Agenda for Sustainable Development\(A/RES/71/313\)](#).

Universita Degli Studi Firenze.2021. Design of Sustainable Tourism Systems. Available from: <https://www.dsts.unifi.it/>

Università Degli Studi di Napoli Federico II. 2021. *Sustainable Tourism: Communities, Alliances, Donors*. Available from: <https://www.federica.eu/federica-pro/turismo-sostenibile/>

Univeristà degli Studi di Napoli Federico II – CIAK si Scienza NGO. 2021. *Training Course for Environmental expert in hotel management and sustainable tourism*. Available from: <https://ecobnb.it/blog/eventi/corso-turismo-sostenibile-innovazione/>

Viertel, E. 2010. Vocational Education for Sustainable Development: an obligation for the European Training Foundation. *European Journal of Education*. 45 (2), 217-235.

Wikipedia, (n.d.). *Education in Greece*.

Available from: https://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_Greece

Woodsman technician Vocational learning programme project. 2019. Available from: <https://www.ore.edu.pl/2019/08/programy-nauczania-zawodu-2019/>

This document may be copied, reproduced or modified according to the above rules. In addition, an acknowledgement of the authors of the document and all applicable portions of the copyright notice must be clearly referenced.

All rights reserved.

© Copyright 2021 ESTET

